

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Consiliul municipiului Chișinău,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Food Planet Restaurants” împotriva Primăriei mun. Chișinău, Primarului General al mun. Chișinău, Viceprimarului mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 5 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-458/24

NR. PIGD2-22122068-01-3ra-27052024)

Nu constituie publicitate exterioară și nu necesită autorizație pentru dispozitiv publicitar -firma cu o suprafață maximă de 1 m². Neexaminarea mult aspectuală a cauzei. Instanța ierarhic inferioară nu s-a expus în privința tuturor circumstanțelor de fapt și de drept invocate de recurent.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Chisilița,
Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici,

14 mai 2025

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Consiliul municipiului Chișinău,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 17 august 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Food Planet Restaurants” (în continuare SRL „Food Planet Restaurants”), prin intermediul reprezentantului Victoria Lescova, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, Primarului General al mun. Chișinău - Ion Ceban, Viceprimarului mun. Chișinău - Ilie Ceban, Consiliului municipal Chișinău, cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la data de 20 iunie 2022 a primit prin poștă scrisoarea nr. 4230/22 din 14.06.2022, prin care Primăria mun. Chișinău a respins cererea reclamantului privind eliberarea autorizației de amplasare a firmei (inscripțiilor și imaginilor exterioare) nr. 05 din 22.04.2022.

3. Scrisoarea nr. 4230/22 din 14.06.2022 privind respingerea cererii SRL „Food Planet Restaurants” cu privire la eliberarea autorizației de amplasare firmei (inscripțiilor și imaginilor exterioare) - este un act administrativ individual defavorabil, emis de Primăria municipiului Chișinău, pe care concluzionează că este unul neîntemeiat, ilegal și eronat. Scrisoarea nr. 4230/22 din 14.06.2022 nu reflectă corectitudinea prevederilor legislative, care, după analiza lor juridică, se poate de determinat după cum urmează:

4. Prin cererea nr. 05 din 22.04.2022 reclamantul SRL „Food Planet Restaurants” a solicitat eliberarea autorizației pentru amplasarea firmei (inscripțiilor și imaginilor exterioare) pe o anexă la colțul clădirii din edificiul de pe adresa bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8, care reprezintă prin sine construcție nouă, resistemată și construită în anul 2021, fapt confirmat prin: Certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 688/18 din 15.10.2018; Autorizația de construire nr. 401-c/1 9 din 29.07.2019; Actul de recepție nr. - din 07.09.2021 (înregistrarea cadastrală 0100/21/211736). Amplasarea inscripțiilor și imaginilor exterioare pe fațada modernizată a edificiului de pe adresa bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8, nu necesită efectuarea lucrărilor de intervenție asupra unui monument sau unui bun, aflat în zona de protecție, dar reprezintă prin sine continuitatea amenajării teritoriului și localului

comercial, amplasat într-o construcție nouă - anexa la clădire din colțul Ismail - Ștefan cel Mare și Sfânt. Inscricțiunile și logourile solicitate vor fi amplasate pe fațada renovată și modernizată a bunului imobil, în locul special prevăzut din punct de vedere arhitectural și constructiv, coordonat cu proprietarul imobilului (CC „Unic”).

5. Consideră reclamantul că, art. 111 alin. (1) lit. e) din Legea 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, nu este aplicabil în speța dată.

6. Potrivit art. 16 alin. (7) lit. b) din Legea 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate, se interzice amplasarea publicității exterioare în zonele de protecție a monumentelor de arhitectură, istorie și cultură.

7. Prin cererea nr. 05 din 22.04.2022 reclamantul SRL „Food Planet Restaurants” a solicitat eliberarea autorizației pentru amplasarea elementelor de design ce conțin emblema și marca comercială, ce corespunde profilului întreprinderii, ce reprezintă amenajarea artistică și arhitecturală a unei construcții noi. Nu este solicitată amplasarea publicității exterioare în zona de protecție a oricărui monument. Adică, amplasarea mărcilor și emblemelor va fi efectuată fără a atinge monumentul de cultură sau zona de protecție din jurul acestuia. Drept concluzie se menționează că art. 16 alin. (7) lit. b) din Legea 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate, nu este aplicabil în speța dată.

8. Specifica reclamantul că, conform art. 6.3.4 - 6.3.5. din Regulamentul provizoriu privind autorizarea și amplasarea dispozitivelor de publicitate, a publicității exterioare, firmelor (inscripții și imagini exterioare) în mun. Chișinău, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 71/15 din 03.05.2007, necesitatea elaborării Certificatului de urbanism ține de competența arhitectului-șef al mun. Chișinău. Solicitantul poate să plaseze firma (inscripția și imaginea exterioară) numai în baza Autorizației de construire și amplasare a firmei, eliberată de către DGAURF, însă reclamantul nu a fost informat despre necesitatea elaborării Certificatului de urbanism în cazul dat.

9. Certificatul de urbanism nu se regăsește în art. 6.3.6 din Regulamentul provizoriu privind autorizarea și amplasarea dispozitivelor de publicitate, a publicității exterioare, firmelor (inscripții și imagini exterioare) în mun. Chișinău, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 71/15 din 03.05.2007, și în „Borderoul actelor necesare pentru autorizarea amplasării firmelor (inscripții și imagini exterioare)”, afișat pe pagina web oficială a Primăriei mun. Chișinău (compartimentul „Formulare de cereri”). Drept concluzie, s-a indicat că art. 3 alin. (1) din Legea 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, nu este aplicabil în speța dată.

10. Temeiurile esențiale de drept pe care le-a luat în considerare autoritatea publică/pârâtul pentru decizia defavorabilă, reflectate în scrisoarea nr. 4230/22 din

14.06.2022, nu se referă și nu se aplică la speța dată, refuzul pârâtului fiind unul neîntemeiat.

11. Cât privește ilegalitatea actului, reclamantul atestă că conform art. 60 alin. (1) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Cererea petiționarului a fost înregistrată pe data de 27.04.2022 cu nr. 2010/22, termenul de examinare fiind până la 27.05.2022. Decizia de refuz a autorității publice este emisă la data de 14.06.2022, adică termenul legal de finalizare a procedurii administrative este încălcat.

12. La cerere depusă, reclamantul a anexat fotografiile, prin care este demonstrat că inscripții, firme și dispozitive publicitare sunt amplasate pe toate edificiile din „nucleul istoric” al Chișinăului și în zonele de protecție ale acestuia. Ca urmare, se constată faptul că SRL „Food Planet Restaurants” este dezavantajat față de alte persoane juridice, care desfășoară activitatea comercială în condiții similare în centrul orașului Chișinău.

13. Consideră reclamantul că decizia este una eronată, având în vedere că reprezentantul secției „Peisaj urban și reclamă” a DGAURF nu s-a deplasat la fața locului, nu a determinat exact locul amplasamentului inscripțiilor și emblemelor, nu a solicitat prezentarea actelor suplimentare, care se referă la localul nou-construit pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 8, autoritatea publică în mod eronat interpretează amplasarea firmelor cu „distrugerea integrității și autenticității bunului de patrimoniu de categorie națională sau locală”. Mai mult ca atât, prin cererea sa nr. 05 din 22.04.2022 SRL „Food Planet Restaurants” a solicitat eliberarea autorizației privind plasarea inscripțiilor și imaginilor exterioare, dar nu publicității exterioare.

14. Conform art. 5.1-5.2 din Regulamentul provizoriu privind autorizarea și amplasarea dispozitivelor de publicitate, a publicității exterioare, firmelor (inscripții și imagini exterioare) în mun. Chișinău, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 71/15 din 03.05.2007, firme - constituie amenajarea locului de comerț, conțin informații despre activitatea întreprinderii și nu se consideră publicitate.

15. SRL „Food Planet Restaurants” a solicitat anularea refuzului Primăriei municipiului Chișinău, reflectat în scrisoarea nr. 4230/22 din 14.06.2022, prin care a fost respinsă cererea de eliberare a autorizației de construire și amplasare a publicității exterioare, pe fațada edificiului din sectorul Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8, ca unul neîntemeiat și ilegal și obligarea autorității publice locale să emită actul administrativ favorabil - Autorizația de construire și amplasare a firmei (inscripții și imagini exterioare) conform actelor prezentate.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

16. Prin hotărârea din 23 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, acțiunea înaintată de SRL „Food Planet Restaurants”, a fost admisă. S-a anulat refuzul Primarului general al mun. Chișinău nr. 2010/22 din 18 mai 2022 privind plasarea publicității exterioare a firmei „Food Planet Restaurants” SRL, și decizia nr. 4230/22 din 14 iunie 2022 emisă la soluționarea cererii prealabile. S-a obligat Primarul general al mun. Chișinău să emită actul administrativ individual de acordare Societății cu Răspundere Limitată „Food Planet Restaurants” a autorizației de construire și amplasarea publicității exterioare a firmei (inscripție și imagini exterioare) pe fațada edificiului din sectorul Centru, bd. Stefan cel Mare și Sfânt 8, conform cererii nr. 05 din 22 aprilie 2022, cu nr. de înregistrare 2010/22 din 27 aprilie 2022 (f. d.72, 82-96).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

17. La data de 30 mai 2023 Consiliul Municipal Chișinău și Primarul General al mun. Chișinău au contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 23 mai 2023, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea acțiunii, ca neîntemeiată (f.d. 73-74).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

18. Prin decizi din 5 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al mun. Chișinău și s-a menținut **hotărârea** din 23 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani (f.d. 132, 133-142).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

19. La data de 29 martie 2024, Consiliul municipal Chișinău, a depus recurs împotriva deciziei din 5 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel emiterea unei noi decizii privind respingerea integrală a acțiunii (f.d. 149-152 verso).

ARGUMENTELE RECURSULUI

20. În motivarea recursului, Consiliul municipal Chișinău a invocat că consideră decizia contestată ilegală, neîntemeiată, neargumentată, având la bază o examinare superficială și neobiectivă a cauzei, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, inclusiv nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, și bazată în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor fiind pasibilă de anulare.

21. Consiliul municipal Chișinău a susținut că, instanța de apel nu a luat în considerație cel mai important aspect în speță și anume faptul că bunul imobil de pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8, face parte din nucleul istoric al Chișinăului și constituie monumentul Republicii Moldova ocrotit de stat numărul de ordine 308 din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, astfel instanța a emis hotărârea ilegal, contrar prevederilor art. 35 din Legea nr. 62 din 17.03.2022 cu privire la publicitate.

22. A indicat recurentul că decizia instanței de apel arbitrară și bazată pe în mod determinat pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

23. Curtea Supremă de Justiție a comunicat participanților la proces cererea de recurs, depusă de Consiliul municipal Chișinău informându-i despre necesitatea depunerii referinței la recursul declarat.

24. La 10 iunie 2024, SRL „Food Planet Restaurants” a depus referință la cererea de recurs, depusă de Consiliul municipal Chișinău, solicitând declararea cererii de recurs ca inadmisibilă, iar în cazul în care instanța va considera cererea de recurs una admisibilă respingerea recursului ca neîntemeiat și menținerea deciziei din 5 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

25. „Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

26. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

27. Art. 245¹ alin. (1) Cod administrativ stabilește:

”(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

28. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

29. Art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ:

„Examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: d) casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel, dacă în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală pe acest caz;”

30. Conform art. 26 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală:

„(1) Primarul este autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local. El participă la ședințele consiliului local și are dreptul să se pronunțe asupra tuturor proiectelor și problemelor supuse dezbaterilor, fără drept de vot.

(2) Primarul și viceprimarii cad sub incidența [Legii privind statutul alesului local](#).

(3) Consiliul local, la propunerea primarului, decide instituirea funcției de viceprimar și stabilește numărul de viceprimari care vor asista primarul în exercitarea atribuțiilor sale.

(4) În funcția de viceprimar poate fi aleasă orice persoană, inclusiv din rândul consilierilor.

(5) Viceprimarii exercită atribuțiile stabilite de primar și poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.”

31. Art. 11¹ alin. (1) lit. e) din Legea nr. 1530-XII din 22 iunie 1993 privind ocrotirea monumentelor:

„(1) În domeniul ocrotirii monumentelor, autoritățile publice locale de nivelul întâi au următoarele atribuții:

e) eliberează actele permissive pentru efectuarea lucrărilor de intervenție asupra monumentelor și asupra bunurilor imobile aflate în zonele de protecție ale acestora, conform avizului Ministerului Culturii. ”

32. Art. 16 alin. (7) lit. b) din Legea nr. 1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate (în vigoare la data derulării procedurii administrative prejudiciare) prevedea:

„(7) Se interzice amplasarea publicității exterioare:

b) în zonele de protecție a monumentelor de arhitectură, istorie și cultură.”

33. Art.30 alin. (1) lit.a) din Legea nr. 62 din 17 martie 2022 cu privire la publicitate prevede:

”1) Nu constituie publicitate exterioară și nu necesită autorizație pentru dispozitiv publicitar: a) firma cu o suprafață maximă de 1 m².”

34. Art. 35 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 62 din 17 martie 2022 cu privire la publicitate prevede:

„(1) Este interzisă amplasarea dispozitivelor publicitare fixe:
e) pe monumente de importanță națională sau locală, precum și în zonele de protecție a acestora;”

MOTIVAREA INSTANȚEI

35. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului, Consiliul municipal Chișinău, prin intermediul poștei electronice, la 20 mai 2024 (f.d. 143).

36. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că Consiliul municipal Chișinău, a depus cererea de recurs cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

37. Circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă, în special, următoarele: SRL „Food Planet Restaurants” a depus acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Primăriei mun. Chișinău, Primarului General al mun. Chișinău, Viceprimarului mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău privind anularea refuzului Primăriei municipiului Chișinău, reflectat în scrisoarea nr. 4230/22 din 14.06.2022, prin care a fost respinsă cererea de eliberare a autorizației de construire și amplasare a publicității exterioare, pe fațada edificiului din sectorul Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8, ca unul neîntemeiat și ilegal și obligarea autorității publice locale să emită actul administrativ favorabil - Autorizația de construire și amplasare a firmei (inscripții și imagini exterioare) conform actelor prezentate.

38. Examinând acțiunea, prima instanță s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii, cu admiterea acesteia (f. d.72, 82-96).

39. Examinând cererea de apel depusă de Consiliul mun. Chișinău, Curtea de Apel Chișinău, a respins apelul depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al mun. Chișinău și a menținut **hotărârea** din 23 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani.

40. În susținerea poziției sale instanța de apel a reținut că, prima instanță just a concluzionat despre temeinicia acțiunii reclamantei. Or, după cum s-a relatat supra, prin cererea nr. 05 din 22 aprilie 2022, reclamantul SRL „Food Planet Restaurants” a solicitat eliberarea autorizației pentru amplasarea elementelor de design ce conțin emblema și marca comercială, ce corespunde profilului întreprinderii și reprezintă amenajarea artistică și arhitecturală a unei construcții noi.

41. Respectiv, instanța de fond just a stabilit că, în speță, nu a fost solicitată amplasarea publicității exterioare în zona de protecție a oricărui monument de arhitectură, istorie sau cultură. Or, amplasarea mărcilor și emblemelor urma a fi efectuată fără a aduce atingere monumentului de cultură sau zona de protecție din jurul acestuia, întrucât reclamantul SRL „Food Planet Restaurants” a solicitat

eliberarea autorizației privind plasarea inscripțiilor și imaginilor exterioare, dar nu publicității exterioare.

42. Prin urmare, instanța de apel a indicat că apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de fond despre temeinicia solicitării reclamantului de a-i fi eliberată autorizația de construire și amplasare a publicității exterioare a firmei (inscripție și imagini exterioare) pe fațada edificiului din sectorul Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 8, or, în cazul din speță, se atestă întrunirea condițiilor de către SRL „Food Planet Restaurants” la eliberarea acesteia, fiind respectate cerințele legale.

43. Mai mult, după cum s-a stabilit în cadrul examinării cauzei, autoritatea publică nu s-a deplasat la fața locului, nu a determinat exact locul amplasamentului inscripțiilor și emblemelor, nu a solicitat prezentarea actelor suplimentare, care se referă la localul nou-construit pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 8, contrar prevederilor legale, conform cărora autoritățile publice competente cercetează starea de fapt din oficiu.

44. Instanța de apel a mai invocat faptul că, instanța de fond just a concluzionat că refuzul autorităților de a acorda reclamantului SRL „Food Planet Restaurants” autorizația de construire și amplasarea publicității exterioare a firmei (inscripție și imagini exterioare) pe fațada edificiului din sectorul Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 8, conform cererii nr. 05 din 22 aprilie 2022, cu nr. de înregistrare 2010/22 din 27 aprilie 2022, este una nejustificată din punct de vedere legal, iar datorită inacțiunilor organelor și din motive independente de voința reclamantului, acest fapt nu s-a realizat.

45. Examinând recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, împotriva deciziei din 5 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, având în vedere argumentele părților și prevederile legale relevante indicate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată următoarele: conform informației din Registrul bunurilor imobile, construcția comercială situată în mun. Chișinău, sect. Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 8, cu numărul cadastral 0100206.002.01, cu suprafața de 6790.2 m.p., aparține cu drept de proprietate SA „Magazinul Universal Central UNIC”, în temeiul actului de recepție din 07.09.2021 și actului de dare în exploatare nr. 463-8 din 31.12.1982 (f.d. 48-51).

46. La 17 august 2021 între SA „Magazinul Universal Central UNIC”, în calitate de locator și „Food Planet Restaurants” SRL, în calitate de locatar, a fost încheiat contractul de locațiune privind transmiterea în locațiune a spațiului comercial situat la etajul 1 din clădirea situată în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 8, cu numărul cadastral 0100206.002.01 cu suprafața de 390 m2 (f.d. 17-25).

47. La 22 aprilie 2022, reclamantul a depus la Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare cererea cu nr. 5, prin care s-a solicitat eliberarea

autorizației privind plasarea reclamei (inscripții și imagini exterioare) pe edificiul situat în mun. Chișinău, sector Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 8 (f.d. 10).

48. Conform răspunsului Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare cu nr. 2010/22 din 18 mai 2022, reclamanta SRL „Food Planet Restaurants” a fost informat că Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a examinat demersul nr. 05 din 22.04.2022, cu nr. de înregistrare 2010/22 din 27.04.2022, privind plasarea publicității exterioare a firmei „Food Planet Restaurants” SRL pe fațada edificiului din sectorul Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8 și aduce la cunoștință că la data de 11.05.2022 a parvenit un demers cu nr. 01-01/32 de la Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor prin care informează despre faptul că „amplasarea mijloacelor de publicitate exterioară pe monumentele istorice, de for public sau în zona de protecție a acestora se sancționează conform Codului Contravențional art. 364 al. (21)”. La fel se menționează că, „amplasarea publicității exterioare pe clădirile cu statut de monument distruge integritatea și autenticitatea bunului de patrimoniu de categorie națională sau locală, ceea ce contravine Legii nr. 1530 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor”. Ca urmare, pe subiectul dat urmează organizarea unei ședințe de lucru pentru stabilirea principiilor de elaborare a documentației de proiect prevăzută în conformitate cu legislația în vigoare, privind plasarea dispozitivelor publicitare în Nucleul istoric al Chișinăului (Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de Stat). În acest context, în conformitate cu prevederile art. (61) din Legea nr. 160 din 22.07.2011 „Privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător”, precum și a prevederilor din art. 12 (5) din Legea nr. 163 din 09.07.2010 „Privind autorizarea executării lucrărilor de construcție”, examinarea solicitării abordate se suspendă pe un termen de 30 de zile (f.d. 26).

49. La 3 iunie 2022 în adresa Primarului general al mun. Chișinău a fost depusă cererea prealabilă de către SRL „Food Planet Restaurants” cu nr. 138, prin care s-a solicitat anularea răspunsului DGAURF nr. 2010/22 din 18.05.2022, ca unul neîntemeiat (f.d. 27-29).

50. Prin răspunsul nr. 4230/22 din 14 iunie 2022, Primăria mun. Chișinău a informat SRL „Food Planet Restaurants” despre faptul că Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a examinat cererea prealabilă nr. 138 din 03.06.2022, cu nr. de înregistrare 4230/22 din 06.06.2022, privind plasarea publicității exterioare a firmei „FOOD PLANET RESTAURANTS” S.R.L. pe fațada edificiului din sectorul Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8 și aduce la cunoștință următoarele. Bunul imobil de pe adresa bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8 face parte din nucleul istoric al Chișinăului și constituie monumentul Republicii Moldova ocrotit de stat (nr/ordine 308 din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat). În conformitate cu prevederile art. 11¹ alin. (1) lit. (e) din

Legea 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, în domeniul ocrotirii monumentelor, autoritățile publice locale de nivelul întâi eliberează actele permise pentru efectuarea lucrărilor de intervenție asupra monumentelor și asupra bunurilor imobile aflate în zonele de protecție ale acestora, conform avizului Ministerului Culturii. Conform art. 16 alin. 7 (b) din Legea nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate, se interzice amplasarea publicității exterioare în zonele de protecție a monumentelor de arhitectură, istorie și cultură. Suplimentar se comunică că, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) din Legea 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție: „certificatul de urbanism pentru proiectare (anexa nr. 1) se elaborează și se emite de către primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarilor (anexa nr. 11), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului”. În contextul prevederilor legale menționate supra, cererea privind eliberarea autorizației de constituire și amplasare a publicității exterioare a fost respinsă (f.d. 30).

51. La 13 iulie 2022 SRL „Food Planet Restaurants” a depus în adresa Primăriei mun. Chișinău, Primarului general al mun. Chișinău, viceprimarului și Consiliului municipal Chișinău, cererea prealabilă cu nr. 163, recepționată la 18 iulie 2022, prin care a solicitat anularea refuzului autorității publice locale reflectat în scrisoarea nr. 4230/22 din 14.06.2022 și eliberarea autorizației de construire și amplasare a firmei (inscripții și imagini exterioare) pentru amplasarea mărcii comerciale și emblemelor conform actelor depuse de către SRL „Food Planet Restaurants” (cererea nr. 5 din 22.04.2022 cu nr. de înregistrare 2010/22 din 27.04.2022) (f.d. 32-36, 37).

52. Prin scrisoarea nr. 6859/22 din 29 iulie 2022 Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, a specificat că, Direcția a examinat cererea prealabilă nr. 163 din 13.07.2022, cu nr. de înregistrare 6859/22 din 18.07.2022, a firmei „Food Planet Restaurants” SRL în vederea anulării refuzului privind eliberarea autorizației de construire și amplasare publicității exterioare. Având în vedere subiectul expus, în conformitate cu prevederile art. 74 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2019, materialele respective au fost remise spre examinare Direcției asistență juridică a Primăriei mun. Chișinău (f. 8 dosar administrativ).

53. Nefiind de acord cu răspunsul primit, SRL „Food Planet Restaurants” a depus acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Primarul General al mun. Chișinău - Ion Ceban, Viceprimarul mun. Chișinău - Ilie Ceban, Consiliul municipal Chișinău, solicitând: anularea refuzului Primăriei municipiului Chișinău, reflectat în scrisoarea nr. 4230/22 din 14.06.2022, prin care a fost respinsă cererea de eliberare a autorizației de construire și amplasare a publicității exterioare, pe fațada edificiului din sectorul Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8; obligarea autorității publice locale să emită Autorizația de construire și amplasare a firmei (inscripții și imagini exterioare), conform actelor prezentate, care

prin hotărârea din 23 mai 2023 a Judecătorei Chișinău sediul Râșcani, menținută prin decizia din 5 martie 2025 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă. (f. d.72, 82-96).

54. Rezultând din cele expuse supra instanța de recurs constată că, la emiterea deciziei contestate instanța de apel urma să verifice și să justifice legalitatea actului administrativ contestat și prin prisma limitelor legale impuse în interesul public general de ocrotire a monumentelor, care prevalează față de cel personal invocat de reclamant/intimat. Or, în conformitate cu art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept, iar interdicțiile legale privind publicitatea pe monumentele de importanță națională sau locală, precum și în zonele de protecție a acestora au scopul asigurării necesităților urbanistice ale administrației publice locale. Iar instanțele ierarhic inferioare n-au oferit un răspuns convingător de ce reglementările legale referitoare la protecția monumentelor de arhitectură, istorie și cultură n-ar fi aplicabile în cazul în care se solicită autorizație de amplasare a firmei într-o zonă care are statut de centru istoric.

55. Mai mult ca atât, începând cu 1 ianuarie 2023 au intrat în vigoare noile reglementări în domeniul publicității. Potrivit art. 30 al Legii publicității 62 din 17 martie 2022, nu constituie publicitate exterioară și nu necesită autorizație pentru dispozitiv publicitar: a) firma cu o suprafață maximă de 1 m².

56. Instanțele ierarhic inferioare, prin deciziile sale adoptate după 1 ianuarie 2023, nu doar că au invocat pretinsa ilegalitate a refuzului Primăriei Chișinău de a emite autorizație de amplasare a firmei, ci și au obligat pârâta recurentă să elibereze autorizație de amplasare a firmei, fără a da apreciere prin prisma art. 30 al Legii nr. 62 din 2022, dacă aceasta se încadrează în parametrii prevăzuți de lege de 1 m². Or, la momentul pronunțării actelor judecătorești de obligare la înfăptuirea anumitor acțiuni, erau în vigoare anume reglementări legale privind condițiile în care se exercită solicitările, cărora instanțele nu le-au dat apreciere

57. Astfel, Completul de judecată reține că, motivarea instanței de apel, nu poate fi reținută, aceasta neîndeplinind condițiile minimale impuse de lege. Această eroare este posibilă a fi remediată doar prin trimitere la rejudecare. Or, instanța ierarhic inferioară nu a dat apreciere tuturor circumstanțelor cauzei, urmând ca la rejudecare să analizeze argumentele invocate *supra*.

58. Motivarea este un element esențial al unei hotărâri judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie.

59. Astfel, din considerentele arătate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 5 martie 2024, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată.

60. La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, spre exemplu impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

61. Din aceste motive, având în vedere greșelile de interpretare comise de instanța inferioară, care au condus la aplicarea incorectă a prevederilor legale și la menținerea unei soluții nelegale în conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Consiliul municipiului Chișinău.

Casează decizia din 5 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, adoptată, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Food Planet Restaurants” împotriva Primăriei mun. Chișinău, Primarului General al mun. Chișinău, Viceprimarului mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, și restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc